

Вторият ефект е структурно намаление, което на фиг. 1 е показано чрез правоъгълник също с отрицателен знак. То се дължи само на намалението на относителния дял на заетите в третия отрасъл и се пресмята с израза: $\Delta p_{f3} = (f'_{31} - f_{30})p_{31} = (1.00 - 2.50)3 = -4.50 \text{ см}^2$. Последният, трети ефект, представлява съвместно намаление, защото произлиза от едновременните намаления на отрасловата производителност и отрасловия дял на заетите. Той се представя на фиг. 1 също чрез правоъгълник с отрицателен знак и неговата площ се намира по формулата:

$$\Delta p_{pf3} = (p_{31} - p_{30})(f'_{31} - f_{30}) = (3 - 4)(1 - 2.50) = 1.50 \text{ см}^2.$$

За да представлява намаление обаче, изразът за Δp_{pf3} трябва да се умножи с (-1).

От графичното представяне на трите ефекта се преминава в еквивалентните им изрази чрез относителните дялове в табл. 1:

$$\Delta p_{p3} = (p_{31} - p_{30})f_{31} = (3 - 4)0.100 = -0.100 \text{ хил. лв.},$$

$$\Delta p_{f3} = (f'_{31} - f_{30})p_{31} = (0.100 - 0.250)3 = -0.450 \text{ хил. лв. и}$$

$$\Delta p_{pf3} = (-1)(p_{31} - p_{30})(f'_{31} - f_{30}) = (-1)(3 - 4)(0.100 - 0.250) = -0.150 \text{ хил. лв.}$$

Както се вижда от формулата за последния ефект, новото с предлаганата методика е въвеждането на коефициента (-1), за да се изрази намалението на третия компонент от едновременните намаления на отрасловата производителност и отрасловия дял на заетите. Ако се използва известната схема на адитивния факторен анализ за съвместния резултат, но без този коефициент, се получава погрешен резултат, защото той ще бъде положителна величина. По същата причина ще бъдат нереални и другите два нетни ефекта, които ще съдържат два отрицателни съвместни резултата, за да се получи общото намаление на третия компонент. Подобно на предходния случай обаче и тук условните ефекти са верни само формално-математически, защото чрез тях се получава същият краен резултат.

Сумата на трите реални ефекта е

$$\Delta p_{p3} + \Delta p_{f3} + \Delta p_{pf3} = -0.100 + (-0.450) + (-0.150) = -0.700 \text{ хил. лв.}$$

Тя представлява приносът на третия отрасъл в изменението на средната базисна производителност $\Delta \bar{p}$, защото $\Delta p_3 = p_{31}f_{31} - p_{30}f_{30} = 0.300 - 1.000 = -0.700 \text{ хил. лв.}$ (табл. 1). Предлаганото решение е еквивалентно на решението за първия разгледан случай с едновременните увеличения на отрасловата производителност и на относителния дял на заетите, но при разменени места на данните за базисната и отчетната година. По този